

عنوان مقاله:

بررسی اهمیت و کاربرد لایه احساسات شهری در حوزه طراحی و برنامه ریزی شهری

محل انتشار:

دوفصلنامه معماری و شهرسازی ایران، دوره 10، شماره 18 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

عصمت پای کن - دانشجوی دکتری شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

محمدرضا پورجعفر - استاد، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

اینکه چگونه شهروندان محیط اطرافشان را درک و دریافت می نمایند به عوامل زمینه ای پویا و ایستای متعدد بستگی دارد. چنین برداشت ذهنی و زمینه محور می تواند باعث هیجانات و احساسات مختلفی در افراد گردد که نگاه و رویکردی جدید و الحاقی در مطالعه ساختار مکانی و زمانی شهر ایجاد نموده است. بررسی ارتباط بین محیط ساخته شده به عنوان یک بعد کالبدی با جنبه های رفتاری و هیجانی انسان در پژوهش های اخیر و بخصوص در مطالعات برنامه ریزی و طراحی شهری بسیار مورد توجه قرار گرفته و در سال های اخیر به یک موضوع ضروری تبدیل شده است. هدف پژوهش های نظری، تجربی و کاربردی در این زمینه بطور کلی آن است که کیفیت زندگی در شهر را از طریق مطالعه لایه ای جدید که به جنبه های هیجانی-رفتاری افراد توجه دارد، ارتقاء دهند. از این روی، هدف این مقاله معرفی رویکرد و حوزه پژوهشی احساسات شهری است. در این نوشتار سعی شده است تا با مرور و بررسی نظریات و مطالعات انجام شده در ارتباط با موضوع به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه ای، به نقش و اهمیت، کاربردی و یکپارچه سازی پاسخ های هیجانی محیط های شهری در فرآیند برنامه ریزی و طراحی شهری پرداخته شود. نتایج نشان می دهد که مطالعات انجام شده در این زمینه را می توان به دو دسته نظریه ها و مطالعات پایه و پژوهش های جدید، آغاز شده با کار کریستین نولد (2009) تقسیم نمود. برخلاف نگاه پایه که بیشتر متمرکز بر عوامل اثرگذار محیطی به گونه ای کیفی و بسیار کلی و مبتنی بر روش های سنتی سنجش هیجان بوده است، پژوهش های جدید (5 سال اخیر) برحسب فراوانی به ترتیب شامل 4 حوزه می شوند: 1- متمرکز بر سنجش هیجان 2- روش های نوین سنجش هیجان 3- بررسی عوامل اثرگذار بر هیجان در محیط و 4- کاربردهای هیجان. علی رغم اهمیت و کاربرد این حوزه میان رشته ای در مطالعات شهری، هنوز پتانسیل های علمی این رویکرد جدید در همه جوانب متنوع کاربرد و تحلیل شهری کشف نشده است. اصلی ترین حوزه های کاربرد لایه احساسی-هیجانی در حوزه شهرسازی را می توان حوزه سلامت روان، شهر شاد و فضاهای شهری دلپذیر، دلبستگی به مکان، حوزه برنامه ریزی شهری مشارکتی و شهر هوشمند تعیین نمود. همچنین ارزیابی و سنجش محیط ساخته شده، ارزیابی اثرات روان شناسانه یک طرح قبل از اجرا، ارائه فرصت های نوین طراحی و برنامه ریزی شهروند محور از فواید کاربرد موضوع در حوزه شهرسازی است.

کلمات کلیدی:

احساس و هیجان، ادراک، رفتار، فضای شهری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1018022>

